བོད་མི་རིས།

TIBETAN NEWS

Regd. No. HPTIB/2017/74104 བོད་རྒྱལ་ཡོ་ ༦༧༤༧ རབ་གནས་ཤིང་འབྲུག

ཐོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རིའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག

ཐོད་རྒྱ་ཚ་ ༢ ཆོས་ ༡ རིས་གཟའ་སྐྱ་པ། ལོ་ ༥༥ ཨང་། ༣༧ Vol. 55 Issue 37 Price Rs. 1 11th September 2024

Published by: Tsering Yangkyi, DIIR, **Printer:** Narthang Press (DIIR), CTA, Gangchen Kyishong, Dharamshala-176215 H.P., INDIA **Name of Editor:** Ngawang Thogmed, **Place of Publication:** CTA, Gangkyi, Dharamshala-176215 H.P., INDIA Tel:+91-1892-222457/222510 **Email:** diiraddl.secy@tibet.net **Website:** www.bod.asia

ཐད་ཀར་ལས་ཁུངས།

ཀུ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ནང་ཁྲིམས་མཐུན་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མི་རིགས་མ་གནས་རང་སྒྲོང་གི་གནས་བབ་ཚད་ལྡན་ཁྱེན་མཁྱེན་པ་ཞིག་དགོས།

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་བཀའ་ཤག་གིས།

ཕྱི་ནོར་ལགས་ལྷ་ལས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་མོན་ཡུལ་དང་ལྷན་མི་མང་གིས་བཏུན་བཞུགས་བསྟར་འབྱུལ་ཞུས་པ།

ཁཤ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ཟླ་བ་ ༧ ཚེས་ ༧ ཉིན་མོན་ཡུལ་བསྟན་དོན་རིག་གཞུང་གཅེས་སྒྲོང་ལྷན་ཚོགས་ནས་རྗེ་ལྷར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྷར་རྒྱ་རམ་ས་ལའི་ཕེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཕྱི་ནོར་ལས་ལྷ་ལས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་སློང་ཆེ་དཔག་མེད་དྲངས་མ་བཅུད་འདེན་ཀྱི་སྨོན་ལམ་བཏན་བཞུགས་བསྟར་འབྱུལ་ཞུས་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ཡང་གོང་ཆེས་ཉིན་ཀྱི་སྔ་དྲོའི་ཚུ་ཚོད་ ༨།༣༠ ཙམ་ལ་ཕྱི་ནོར་ལས་ལྷ་ལས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞིམ་ཚུང་ནས་ཕོ་བང་ནུ་ལ་ཆུ་སྨོ་ཏ་ཆེའམ་བསྐྱུར་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གདན་ཞུའི་སྐབས་རྣམ་ཀྱི་ཁ་ཕྱིར་ཀ་ཅུ (Shri Tapir Gao) མཆོག ཨ་རྡ་ན་ཙལ་མངའ་ཐོས་རིག་བློན་ཆེན་པ་སངས་རྡོ་རྗེ (Pasang Dorjee Sona) མཆོག བཏན་བཞུགས་གོ་ཕྱིག་ཆོག་ཚུང་གི་ཆོག་གཙོ་བཅས་ནས་སྦོས་སྟེ། ནམ་གྱི་ལྷུན་ཀུ་དང་བཅས་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་འདེན་ཐེབས་རྐྱལ་ཞུས་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གསུང་ཆོས་རར་བར་མོན་ནས་ཆེད་ཐེབས་པའི་མོན་ཀྱི་ལྷ་ཐེ་མི་ཐེ་ཡོངས་ཀྱིས་སྒྲོ་ནོར་ལས་ལྷ་ལས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བོད་ལུགས་དགུང་གྲངས་དགུ་བཅུར་ཐེབས་པའི་གོ་སྒྲིན་སྲུང་བཟོའི་མཛད་ལ་ལྷ་ཆ་ཐུགས་ཀ་ཅུ (Shri Tapir Gao) མཆོག ཨ་རྡ་ན་ཙལ་མངའ་ཐོས་ཀ་ཅ (Pasang Dorjee Sona) མཆོག ཕ་ཁ་ནས་ལ་ཁ་ཕ ཆ ཁ ཀ ཅ ཁ ཀ ཅ ཁ ཀ ཅ

ཕྱི་ནོར་ལགོང་ས་ལ་རྒྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རེ་མོན་མེག་ས་ས་གཟེངས་རྒན་ཕེབས་རྫ་ཁང་གི་ཆོགས་མི་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་བ།

ཨཱཡུ། །ཕྱི་ཟླ་ ༦༠༦༩ ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༩ ཉིན་ཕྱི་ནོར་ལགོང་ས་ལ་རྒྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རྡ་རམ་ས་ལའི་བཞུགས་སྣར་ཨོ་བྱང་དུ་ཕྱི་ལི་པིན་ (Philippines) རྡ་མོན་མེག་ས་ས་གཟེངས་རྒྱས་ (Ramon Magsaysay Award) ཕེབས་རྫའི་འགན་འཛིན་ལྟན་ཆོགས་དང་། ཕེབས་རྫའི་ཆོགས་མི། རྡ་མོན་མེག་ས་ས་གཟེངས་རྒྱས་ཕོབ་ཆོས་མཁན་རྒྱ་གར་བ་བཞི་དང་། ཕྱི་ལི་པིན་གྱི་མི་གཉིས། གཞན་ཡང་སྒྲ་མཁོན་ཁོགས་མི་ཁྱབ་པ་ཁོང་ཚོ་ཡིན། ཁོ་ཚོ་ ༤༠ ལ་མགོན་པོ་གང་ཉིད་མཆོག་གིས་རྡ་མོན་མེག་ས་ས་གཟེངས་རྒྱས་འབྱལ་བཞེས་བསྐྱངས་ནས་མི་ཡི་རེ་ལྟ་འཁོར་བའི་དུས་ཆེན་དང་འབྲེལ་མཇལ་ཁ་བཀའ་སློབ་བསྟན་ཡོད། ངོས་རང་སྐྱེ་ས་མདོ་སྨད་ས་ཁྲལ་དུ་ཕྱི་ལི་པིན་ཏེ་ནས་ཡར་ལྟ་ས་རར་སྐྱེས་ནས་དཔེ་ཆར་བལྟས། དགེ་བའི་བཤེས་གཞན་ཁ་ཤས་ཀྱང་ཕ་ཡུལ་ཏུ་ཕྱི་ལི་ཕིན་ལ་ཕན་ལྟ་ས་ར་སྐྱེས་ནས། ཁ་ཤས་ཀ་ཡ་ཁ་ཤ་ཡ་ཡིན། ཁོ་ཚོ་ཕ་ཡུལ་ཏུ་ཕྱི་ལི་ཕིན་ཏེ་ཁ་ཤས་ཀ་ཡ་ཁ་ཤ་ཡ་ཡིན། ཁ་ཤས་ཀ་ཡ་ཁ་ཤ་ཡ་ཡིན་ལ། ཁ་ཤ་ཡ་ཡ་ཁ་ཤ་ཡ་ཡ་ཡ

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་པའི་ན་གཞོན་དགེ་འདུན་པ་དང་བཙུན་མ་ན་གཞོན་ཚོར་དམིགས་པའི་ཤེས་ཡོན་སྤེད་བྱུས་དང་། དེ་དག་ལག་བསྟར་བྱེད་སྟངས་དེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། འཚོ་བའི་གོམས་གཤིས་སོགས་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་རྒྱུར་ཉན་ཁ་ཆེན་པོ་བཟོ་བཞིན་ཡོད་པ་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད།

དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ས་ཡོངས་སུ་བཙན་དབང་གིས་མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་གཏན་འཇགས་སྟོང་ལྟར་ཁ་ཆེ་རུ་བཏང་ཡོད་ཡར་རྒྱས་དང་། ཁྱབ་ལས་འབོར་མཐོ་རྩེ་ཁ་ཤས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་ཁོ་བོ་ལྟ་བུ་ཕུད་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ཁ་ཤས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕ་ཁྱིམ་ཁ་ཤས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་ལས་ཁ་ཤས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁ་ཆེ་རུ་ཕུད་ཡོད་ཅིང་། ཁ་ཤས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁ་ཆེ་རུ་ཕུད་ཡོད་ཅིང་

བོད་དོན་ཞུ་སྐྱལ་གྱི་ཉིན་མོར་ཨོས্ལེ་ལྷའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ནང་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་གྲོས་གཞི་བཏོན་པ།

ཨཱཥ། །ཕྱི་ཡོ་ ༦༠༦༩ རྒྱལ་ ༠ཁ ཆེས་ ༠ཁ ཉིན་ཨོས্ལེ་ལྷའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ནང་དུ་གྲོས་ཚོགས་འདུས་མི་སྒྲ་ཞབས་ཙན་དྲི་ཌ་ལེ་སི་ (Andrew Wallace) ལགས་ཀྱིས་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གྲོས་གཞི་ཞིག་བཏོན་གནང་ཡོད།

གྲོས་གཞི་དེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ངོ་བོ་བཅས་པ་རྩ་མེད་གཏང་རྒྱའི་སྲིད་བྱུས་ལ་སྐྱོན་བརྗོན་པ་ཡིན་པར་རང་དབང་གི་སྟོན་ཤུགས་ཀྱིས་ཐེ་བྱུས་མེད་པར་ཁང་དབང་གི་ཆོགས། རིགས་ལྡན་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོམ་ཤིག་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་བོད་མིའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱབ་ཐུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཕ་བཟའ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕ་ནི་ཀ་ཤའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱབ་ཐུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཕ་ཐེ་ཚོ་ཕ་ཐེ་ཚོ་ཡོད།

གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཕ་ཐེ་ཚོ་ཕ་ཐེ་ཚོ་ཡིན་ཟེར་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཡང་ཡིན་ཟེར་ཡོད། ཕ་ཐེ་ཚོ་ཕ་ཐེ་ཚོ་ཡིན་ཟེར་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཡང་ཡིན་ཟེར་ཡོད། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཕ་ཐེ་ཚོ་ཕ་ཐེ་ཚོ་ཡིན་ཟེར་ཡོད། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཡང

དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྲེན་པ་ཆེ་རིང་མཚོག་གིས་རྒྱ་གར་ཡུ་ནེར་རྡེན་གཞི་བྱས་པའི་སེམས་ཕྲོག་ཁྱེའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་ཁང་བོད་དང་ཐོད་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གལ་གནད་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་བ།

ཨཱ། ཕྱི་ཟླ་ ༦༠༦༩ བཅུ་པ་ ༠᲼ ཚེས་ ༠༥ ཉིན་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྲེན་པ་ཆེ་རིང་མཚོག་གིས་རྒྱ་གར་ཡུ་ནེར་རྡེན་གཞི་བྱས་པའི་སེམས་ཕྲོག་ཁྱེའི་གཙུག་ལག་ཕུ་ཡིག་ཁང་ (Dr Shweta Sinha Deshpande) ལས་ཀྱི་ཆོས་གསར་ཚན་རིག་རྡེ་ཚན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམ་པ། སློབ་གཉིར་བསོགས་ལྟན་ཞུགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་ཕྱི་འབྲེལ་གཞུང་ཚའ་ཐུར་གོ་ཏམ་བཙལ་ལྟ་

ལ། ལས་ཁག་དང། སེམས་ཕྲོག་ཁྱེའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་ངོས་ཀློག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁ་ཡིག་ཕུ་ཡིག་ཏུ་ཡིན། ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁ་ཡིག་ལ་ཐུག་ཕ་ཡ་ཡ་ཡ། ཕ་ཡ་ཡ། ལ་ཡ། ཡ། ཡ།

ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་གྱི་དགེ་ཤན་ཉིན་མོར་གསུང་འཕྲིན།

ཨཱ། །ཕྱི་རྒྱ་ ༡ ཚེས་ ༤ ཉིན་ཡོ་ཎུར་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་འཛིན་དམ་པ་ཏོག་ཏར་རྡུ་ཏྲཱ་ཀྲི་ཥ্ণན་ (Dr. Radhakrishnan) མཆོག་གི་སྐུའི་འཁྲུངས་སྐར་དང་སྨན་བས་བསྐྱན་དགེ་ཤན་གྱི་ཉིན་མོ་ཞེས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྒྲུང་བཅོ་ཞུ་བཞིན་པ་ལྟར། འདི་ལོའི་དགེ་ཤན་གྱི་ཉིན་མོར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚབ་ཞུས་ཏེ་བོད་པའི་སྨོན་ཁག་གི་དགེ་ལས་ཚང་མར་མཛད་བཅོ་ལྟར་ལྟན་པའི་འཚམས་འདྲིའི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་གྲངས་མེད་ཞུ་བ་དང་སྦྱགས། ལྟན་རྒྱས་ཚང་མ་ཐུགས་སྨོ་ཡོ་ཡོང་བའི་རེ་བ་དང་སྨོན་འདུན་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་འཛིན་དམ་པ་অব্দুল্ গা'ঝ্লম্ (Dr. Abdul Kalam) མཆོག་གིས། དགེ་ཤན་གྱིས་སྨོན་ལྟག་ཆོའི་གཤིས་རྒྱུད་དང་། འཇོན་ཐང་། མ་འོངས་མདུན་ལམ་བཅས་ལ་གང་ཅིའི་ཐོག་རྣམ་པར་འགན་ཡོད་པ་བཞིན། དེ་རིང་དགེ་ཤན་ཉིན་ལས་ཁེ་ལས་རིགས་བཟང་པོ་ཁྱེན་ཡིན། གལ་ཏེ་མི་མང་གིས་ངོས་རང་དགེ་ཤན་ཡག་པོ་གཅིག་ཡིན་པར་དན་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚེ། དེ་ནི་ལྷན་ལ་ཆེ་བསྟོད་ཆེ་བཤིས་དེ་ཡིན། ཁེས་གསུངས་པ་ལ་གཞིགས་ནས་ཁོང་གིས་གསོ་ཁ་ཐུག་ལ་ཆ་ནས་ཤ་ཟ་ཡ་ཁ་ལ་ཡ་ཡ་ཡ